

Mette Nielsdatter
hos
Hr. Anders Pedersen (Morsing),
Præst i Tømmerby.

Ved P. RØNN CHRISTENSEN.

DE GAMLE TINGBØGER er ikke alene uvurderlige Kilder for Topografien og Kulturhistorien at øse af - ogsaa Personalhistorien kan fra dem hente Oplysninger af meget stor Betydning. De ældste Herreds-Tingbøger, fra 1630'erne eller endnu ældre, hidrører jo fra en Tid, der ligger adskillige Aar forud for de ældste Kirkebøger, Skifteprotokoller o. s. v., og derfor bliver de personalhistoriske Oplysninger fra Tingbøgerne ofte af enestaaende Værdi.

Nedenfor skal meddeles et lille Udtog af *Hannæs* Tingbog for 1636, der ikke er uden Betydning for Præstehistorien og maaske ogsaa kan have en vis kulturhistorisk Interesse.

Den 5. Marts 1636 lod Tingskriveren Christen Nielsen følgende "skriftlige Vidnesbyrd fra hæderlige og vellærde Mand Hr. Anders Pedersen, Sognepræst til Tømmerby-Lild Kirker" læse og paaskrive paa Hannæs Ting:

Er dette min Tilbydelse, Angivelse og Svar til Hannæs Ting i Dag, som er den 5. Marts Anno 1636, imod Niels "Roffuersen" i Erslev i Mors hans Stævning.

Eftersom min sal. Moder Ane Nielsdatter i Tødse Præstegaard har inderlig begæret af mig, at jeg skulde min Broder Niels Pedersens Datter Mette Nielsdatter til mig annamme, der hendes sal. Fader var død, og hende i hendes Barndom og Ungdom opfostrede og hjalp til gode, saa er hun kommen til mig, og jeg og min fattige Hustru hende har fremholdt og forsørget med Diciplin, Tuct og god Omsorg med Sko og Klæder og alt andet til hendes nødtørftige Ophold.

Og desmidlertid hun nu var Barn og saa godt skulde værnes og tilholdes en ringe Ting at gøre, har vi hende forsøgt med nogen andre vore Granders Børn at se til nogen faa Svin paa Kæret, og hun ikke det kunde vel behage, men (vi) maatte tage hende derfra og bestille hende til at vare paa fire eller seks Køer, som stod "i Tyr" iblandt og iblandt ikke. Saa er hun bleven syg af nogen indvortes Sygdom, saa hun ikke kunde hjælpe sig selv af hendes Seng eller i hendes Seng, men min største Pige maatte bære hende i hendes Arm i Seng og af Seng i langsommelig Tid.

Og der nu hendes Sygdom har sig tildraget saa "hart" Tid efter Tid, og hun ikke syntes at kunne tjene Arbejde at fange sin Føde og Klæde med, er hun bleven henskikket til Thisted at lære "Semskeris" (Sømskærers, Syerskes) Embede og siden derfra kommen til sin Faders Broder Hr. Niels Pedersen i Rær.

Og der nu Tiden kom, at jeg skulde gøre min Datter sal. Mette Andersdatters Fæsteøl med hæderlig Mand Hr. Jacob Jacobsen, Sognepræst i Nykøbing i Mors, som skete Anno 1617, da er hun kommen fra min Broder Hr.

Niels Pedersen og til mig med en af mine Dreng, som jeg havde opsendt til Hr. Niels Pedersen at hente nogen Fisk, som han købte for mig paa Hanstholm til forannævnte Fæsteøls Kost, som stod den næste Søndag efter Jul Anno 1617. Og blev hun hos os en Tid lang at hjælpe til at sy nogen Kirkeklæder til min sal. Datter, blev hos os til og fra med hendes Bestilling, indtil den 16. Marts i samme Aar, da stod Bryllup med vor forannævnte Datter i Nykøbing, og straks derefter ved Paasketid samme Aar 1617 "stede" (dvs.: fæstede) jeg Mette Nielsdatter indtil Paaske 1618 for 4 Slettedaler og undte hende dertil Gæsteri-Penge, som ærlig Godtfolk - "Edel og Vedel" - mig for Øl, Mad, Hø og Havre forærede, som tit kunde opløbe næsten lige ved Lønnen.

Og dertil aarlig undte jeg hende Hørsæd og Hampsæd til hendes Linklæder, og fordi hun var min Broders Datter, vilde jeg hende højere forfremme med større Løn og Betaling end som jeg gav - eller givet haver - nogen Pige til denne Dag i mine Dage.

Og fra forannævnte Aar 1617 indtil Aar 1623 var hun i min Tjeneste for aarlig Løn, og blev hun siden et Aar i Tjeneste hos mig og min Søsterdatter Johanne Jespersdatter, og dette Aar forærede jeg hende over hendes Løn - for hun skulde fra mig - een Daler over hendes Løn.

Hvad hun har her paa de 7 Aars Løn annammet, findes rigtig og retfærdeligen optegnet i min Regnskabsbog, hvorudi alle andre deres Løn, som mig har tjent i 45 Aar, er indskrevet til denne Dag.

Og tillader jeg i Dag her paa Hannæs Ting, som er den 5. Marts nærværende Aar 1636, hende og hendes rette Lavværgen tilbyde Red og Regnskab, og hvis jeg kan findes at være hende retteligen skyldig, vil jeg gerne betale.

At denne min Angivelse maatte læses og paaskrives og indføres udi Tingsvidne eller hvad om denne Sag i Dag "anrettendes vorder (ønsker jeg). Actum Kærup 5. Marts Anno 1636.

Anders Pedersen, Præst i Kærup.

To unge Mænd fra Kærup havde den 16. Januar stævnet Niels "Roffuersen" i Erslev "og talte med ham selv i hans Gaard" for at han skulde komme og høre, at dette "Vidnesbyrd" blev læst paa Tinget, men han mødte ikke, og det kom ikke til nogen Sag mod Præsten i Kærup Hr. Anders Pedersen (Morsing), der iøvrigt døde nogle Maaneder senere (26. Maj 1636). Men takket være dette Indlæg til Hannæs Ting kan Præstehistorien suppleres paa flere vigtige Punkter, og følgende Familieforbindelser kan opstilles:

*Peder Pedersen (Harre), Præst i Todse-Erslev 1553, † 1605,
Ane Nielsdatter*

<i>Niels Pedersen, † omkr. 1610</i>	<i>Niels Pedersen (Morsing), Præst i Rær, Hansted og Viksø, f. ca. 1555, levede vist 1636.</i>	<i>Datter gift med Jesper N. N.</i>	<i>Anders Pedersen (Morsing), Præst i Tommerby-Lild, kaldet 1594, † 29/8 1636.</i>
<i>Mette Niels- datter</i>	<i>Christen Nielsen (Morsing) Præst i Hjørdemaal</i>	<i>Johanne Jespers- datter</i>	<i>Mette Andersdatter gift 16/8 1617 Jacob Jacobsen (Holm), Præst i Nykøbing M., f. 1587, † 1663.</i>

(Historisk Årbog for Thisted amt 1938, side 16-19)